

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANĐELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

DVANAESTA NEDJELJA KROZ GODINU

**TKO LI JE OVAJ DA
MU SE I VJETAR I
MORE POKORAVAJU?**

mihael

21 / 2021.

**LISTIĆ POLICIJSKE KAPELANIJE
SV. MIHAELA ARKANĐELA
MUP - SJEDIŠTE I
RAVNATELJSTVO POLICIJE
Godište XVI. (2021.), Broj 21(488),
DVANAESTA NEDJELJA KROZ GODINU
20. lipnja 2021.**

Kontakt:
vlč. Željko Rakošec,
policajski kapelan
 tel.: 22 712, 85 682;
 e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula,
pomoćnik policijskoga kapelana
 tel.: 88 853, 22 715, 82 805;
 e-mail: vbakula@mup.hr

Slika na naslovnici:

ISieger Koder, <https://www.pinterest.com/>

LIPANJ

Ned 20. **XII. NEDJELJA KROZ GODINU**
 Margareta

- Pon. 21. Alojzije Gonzaga, Lojzika
- Uto. 22. Ivan Fisher, Toma More, Paulin iz Nole
Dan antifašističke borbe
- Sri. 23. Josip, Marija, Flavije, Aron
- Čet. 24. **ROĐENJE IVANA KRSTITELJA**
- Pet. 25. Maksim, Prosper, Salamon
- ,Sub. 26. Ivan i Pavao, Virgilije

MEDITACIJA

Bura 3

SLUŽBA RIJEČI DVANAESTA NEDJELJA KROZ GODINU

UVOD U ČITANJA
Kristova ljubav donosi promjenu 4

ČITANJA

**Tko li je ovaj da mu se i vjetar i more
pokoravaju?** 6

HOMILIJA

Revolucija - za bolji svijet 8

SLUŽBA RIJEČI ROĐENJE IVANA KRSTITELJA

UVOD U ČITANJA
**Uz svetkovinu rođenja sv. Ivana
Krstitelja** 4

ČITANJA

Što li će biti od ovoga djeteta? 6

HOMILIJA

Ivan Krstitelj - putokaz prema Bogu 8

KATEHEZA

Katekizam Katoličke crkve

Molitva Gospodnja „Oče naš“ 10

Mali vjerouaučni leksikon 14

UZ SVETKOVINU

Ivan Krstitelj 16

NAŠI POKOJNI

Bura

Kako je lako pokrenuti buru u vlastitom životu, a kako je teško proći ju a da se ništa loše ne dogodi. U iskustvu tjeskobe ne usuđujemo se poduzeti sljedeći korak, iz straha da će nam biti još gore. Nedostaje nam vjere ne samo u ljude, sebe, već ponajviše u vjere u Boga. Uvijek želimo raditi na svoj način, vjerovati u snagu svojih sposobnosti ili čekati čudo ...

Isus je znao da ljudskom srcu treba pomoći izvana. Zato je uvijek bio blizu kad su trebali njegovu pomoć. Ostao je miran osobito onda kad se ljudski činilo da je nemoguće bilo što učiniti. Isus šuti o onome što u čovjeku izaziva tjeskobu i strah. Zahvaljujući njemu čovjek postaje novo biće koje se ne pouzdaje samo u sebe nego u Boga.

Tri pitanja za laku noć i dobro jutro

1. Zašto nismo u stanju utišati oluju u svom srcu?
2. Zašto nam uvijek nedostaje vjere?
3. Kako se osloboditi tjeskobe i straha?

Jer kao što pčela zahvaćena olujom pokušava zgrabiti kamenčić kako bi se lakše mogla oduprijeti naletu vjetrova, tako i naša duša svojim rješenjem hvata dragi teret Božje ljubavi, postaje nepokolebljiva unatoč najburnijim osjećajima i promjenama radosti i tuge - bile one vanjske, unutarnje, bile one duhovne ili svjetovne (sv. Franjo Saleški, Filoteja)

Kristova ljubav donosi promjenu

Uobičajenost života može čovjeka otupiti da uvidi Božju moć i zaslijepiti ga da ne vidi kraljevstvo Božje među ljudima. Današnja čitanja pomažu da čovjek skine zapreke s očiju i vidi na koji način ljubav Kristova djeluje u ljudima. Pavao naglašava da ta ljubav ljudi potpuno preoblikuje; i um i srce. Ljudi više ne bi trebali nikoga i ništa suditi po ljudskim mjerilima. Ne bi više trebali ljudi gurati na margine niti sebi nagomilavati dobra koja su drugima potrebna za preživljavanje. Ljudi više ne žive sebi; ne bi više trebali gledati na život kao prije. Sve je promijenjeno u ovoj novoj perspektivi Kristove ljubavi. Ljudi bi sebe trebali drugačije gledati. Ne bi trebali gledati na sebe kao na neke nadljudske individue koji su iznad ostatka ljudi, niti na sebe gledati s prezriom kao da ništa ne vrijede i koji ne zasluzuju da se prema njima lijepo postupa. Naprotiv, ljudi uočavaju, poput Joba, da upadaju u napast smatrati da mogu i više od stvarnog. Ili poput apostola, uplaše se pred onim što život nosi; no Isus je tu koji odnosi strah i štiti od mogućih pogibli.

Bog je snažniji od svih sila

Prvo čitanje iz knjige proroka Joba govori o Božjoj samoobjavi. Job je čuo Božji glas iz jakog vjetra. Koristeći se pitanjem, Bog vodi Joba u dublje shvaćanje određenih Božjih svojstava. Pitanja su više retorička; nije toliko naglašena želja da čuje odgovor. Bog pita o prvim događajima stvaranja. Tim pitanjima želi ukazati na glavno pitanje: Tko je to sve stvorio? Odgovor je jasan - onaj tko postavlja pitanja. Ulomak govori o Božjoj moći koju on ima nad zemnim

vodama. On je omeđio more; on ga je načinio. Pisac opisuje kao da je more rođeno iz utrobe; i morsku silu opisuje kao malo dijete koje je umotano u pelene. Job nije bio prisutan kad je Bog sve to stvarao, ali cijeni stvoreni poredak. Pitanja koja je Bog ovdje postavio mogla su mu pomoći uočiti da je, bez obzira na olujno nevrijeme i uzburkano more, Bog ipak taj koji ima vlast nad svim tim. Prirodne sile nemaju u sebi božansku snagu, nego djeluju unutar granica koje im je Bog odredio. More je prikazano poput tek rođenog djeteta za koje se treba brinuti. Te slike trebale bi pomoći (svakom) Jobu da se ispuni pouzdanjem u Boga u svim nevoljama.

<https://interruptingthesilence.com/>

Novost koju donosi Krist

Pavao u ulomku iz Druge poslanice Korinćanima insistira na tome da mu ljubav Kristova ne ostavlja izbora. On je „prisiljen“ prihvatići značenje vjere u Isusovu smrt i uskrsnuće i ovu poruku propovijedati drugima. Ljubav Kristova nije neka sentimentalna emocija. Ona je neustrašiva; izražena u Kristovoj smrti za druge. Pavlova stamena vjera je utemeljena na takvom shvaćanju. U tih nekoliko redaka Pavao donosi nekoliko kontrasta. Prvi i najočitiji je kontrast između života i smrti. Zatim pravi razliku između gledanja na stvari s ljudske točke gledišta („po tijelu“) i gledanja iz druge perspektive. Na kraju govori o razlici između novoga i staroga. Sve to čini da bi naglasio nečuvenost onoga što je ostvareno po smrti i uskrsnuću Isusovu. Pavao se igra s idejom „živjeti“. Oni koji žive običnim ljudskim životom, žive ga na izvanredan način; ne više za sebe, nego za Krista koji sada živi uskrsnim životom. To shvaćanje tajne uskrsnuća potpuno je preoblikovalo Pavlovo gledanje na Krista i na one koji su sjedinjeni s Njim. Prije je i Pavao gledao ljudskim očima; ali obraćenje mu je dalo nove oči, da na nov način vidi stvarnost. Počeo je shvaćati Isusa, ne više s ljudske pozicije, nego s pozicije vjere.

Tko je Isus?

Većina Isusovih čuda su bilo ozdravljenja, bilo izgoni zloduha. Današnji evanđeoski ulomak donosi čudo koje Isus čini u prirodi. Nakon dugog dana Isus je sa učenicima na jezeru kada je nastupila oluja. Ponašanje učenika prema Isusu je zanimljivo i raznoliko. Na početku zgode izgleda da im je stalo do Isusa. Naime, oni ga odvode od mnoštva i dopuštaju mu da spava na krmi barke dok su oni pokušavali manevrirati barkom i prijeći na drugu stranu obale. No kada se barka počela puniti vodom, okreću se njemu za pomoć, vjerujući da je on moćan izbaviti ih iz ove nevolje. Ipak, njihove riječi ukazuju da nisu sto posto sigurni da će Isus to moći i učiniti. Takav nedostatak vjere Isus kritizira. I konačno, nakon što su bili svjedoci njegove moći, iskazali su mu poštovanje i čudili se tko je on. Pitanje kojim završava ulomak je u stvari vrhunac zgode. Tko je ovaj čovjek? Kojom vlašću i snagom to čini? Ne radi se o znatiželji; ovo je temeljno pitanje na koje treba dati osobni odgovor. Učenici nisu dovodili u pitanje samo čudo, nego su se pitali odakle dolazi snaga da može činiti takva čuda. Isus ne daje odgovor nego ostavlja da ga svatko sam pronađe.

Dr. Darko Tomašević, Glas koncila

Prvo čitanje: Job 38, 1.8-11

Tu nek se lomi ponos tvog valovlja.

Čitanje Knjige proroka Ezekiela

Gospodin odgovori Jobu iz oluje i reče:

„Tko li zatvori more vratnicama
kad burkajuć se navrije iz utrobe;
kad oblakom ko haljom ga odjenuh
i maglom gustom ovih ko pelenam;
kad njegovu sam odredio među,
vrata stavio s prijevornicama?
'Dotle ćeš, rekoh, dalje ni koraka,
tu nek se lomi ponos tvog valovlja!'“

Riječ Gospodnja

Otpjevni psalam: Iz 12, 2-3.4b-6Ps 107,
23-26.28-31

*Hvalite Gospodina jer dovijeka je
ljubav njegova!*

Oni koji lađama zaploviše morem
da po vodama silnim trguju:
oni vidješe djela Gospodnja,
čudesna njegova na pučini.

On reče i olujni se vjetar uzvitla
što u visinu diže valove mora.
Do neba se dizahu,
u bezdan se spuštahu,
u nevolji duša im ginula!

Tada zavapiše Gospodinu
u svojoj tjeskobi
i on ih istrže iz nevolja.
Smiri oluju u tih povjetarac,
valovi morski umukoše!

Obradovaše se tišini,
u željenu luku on ih povede.
Neka hvale Gospoda za dobrotu njegovu,
za čudesna njegova
sinovima ljudskim!

Drugo čitanje: 2Kor 5, 14-17

Novo, gle, nast!

Čitanje Druge poslanice sv. Pavla apostola Korinćanima

Braćo:
Ljubav nas Kristova obuzima kad promatramo ovo: jedan za sve umrije, svi dakle umriješ; i za sve umrije da oni koji žive ne žive više sebi, nego onomu koji za njih umrije i uskrsnu. Stoga mi od sada nikoga ne poznajemo po tijelu; ako smo i poznavali po tijelu Krista, sada ga tako više ne poznajemo. Dakle, je li tko u Kristu, nov je stvor. Staro uminu, novo, gle, nast! A sve je od Boga koji nas sa sobom pomiri po Kristu i povjeri nam službu pomirenja.

Riječ Gospodnja

Evangelje: Mk 4, 35-41

Tko li je ovaj da mu se i vjetar i more pokoravaju?

Čitanje svetog Evangelija po Marku

Uvečer istoga dana kaže im: "Prijeđimo prijeko!" Oni otpuste mnoštvo i povezu Isusa kako već bijaše u lađi. A pratile su ga i druge lađe. Najednom nastala šestoka oluja, na lađu navale valovi te su je već gotovo napunili. A on na krmi spavaše na uzglavku. Probude ga i kažu mu: "Učitelju! Zar ne mariš što ginemo?" On se probudi, zaprijeti vjetru i reče moru: "Utihni! Umukni!" I smiri se vjetar i nastala velika utiha. Tada im reče: "Što ste bojažljivi? Kako nemate vjere?" Oni se silno prestrašiše pa se zapitkivahu: "Tko li je ovaj da mu se i vjetar i more pokoravaju?"

Riječ Gospodnja

Revolucija - za bolji svijet

U lađi života

Mnogi se s pravom pitaju kamo ide ovaj svijet i brzo zaključuju da ide svome kraju. Pesimisti govore da je blizu sudnji dan. U povijesti je bilo dosta pokušaja da se stvari pokrenu na bolje ali svi su završavali neuspjehom. Kažu, čak je i Isusov projekt neslavno završio. Dok je umirao na križu, prolaznici su mu prigovarali da siđe s križa i da se spasi ako želi da mu ljudi povjeruju i da krenu za njim.

I danas se pitamo koliko je Isus donio promjene u ovaj svijet. Neki misle da čovjek sam, svojim snagama i sposobnostima može stvoriti idealan svijet, savršen, pravedan za svakoga. Pravedno društvo u kojem će se cijeniti dostojanstvo svakog pojedinca. A kad se, za još malo, dostigne visoki stupanj gospodarskog razvoja, neće više biti potrebe za nasiljem i ratovima.

Ljudsko iskustvo

Povijest nam govori da ne ide sve baš tako. Svaka sila rađa silu: Jedan rat stvara preduvjete za novi rat. Što znači izreka: *Svaka revolucija jede svoju djecu?* Izvorno, to je demagoška fraza, kojom se opravdavalo međusobno obračunavanje

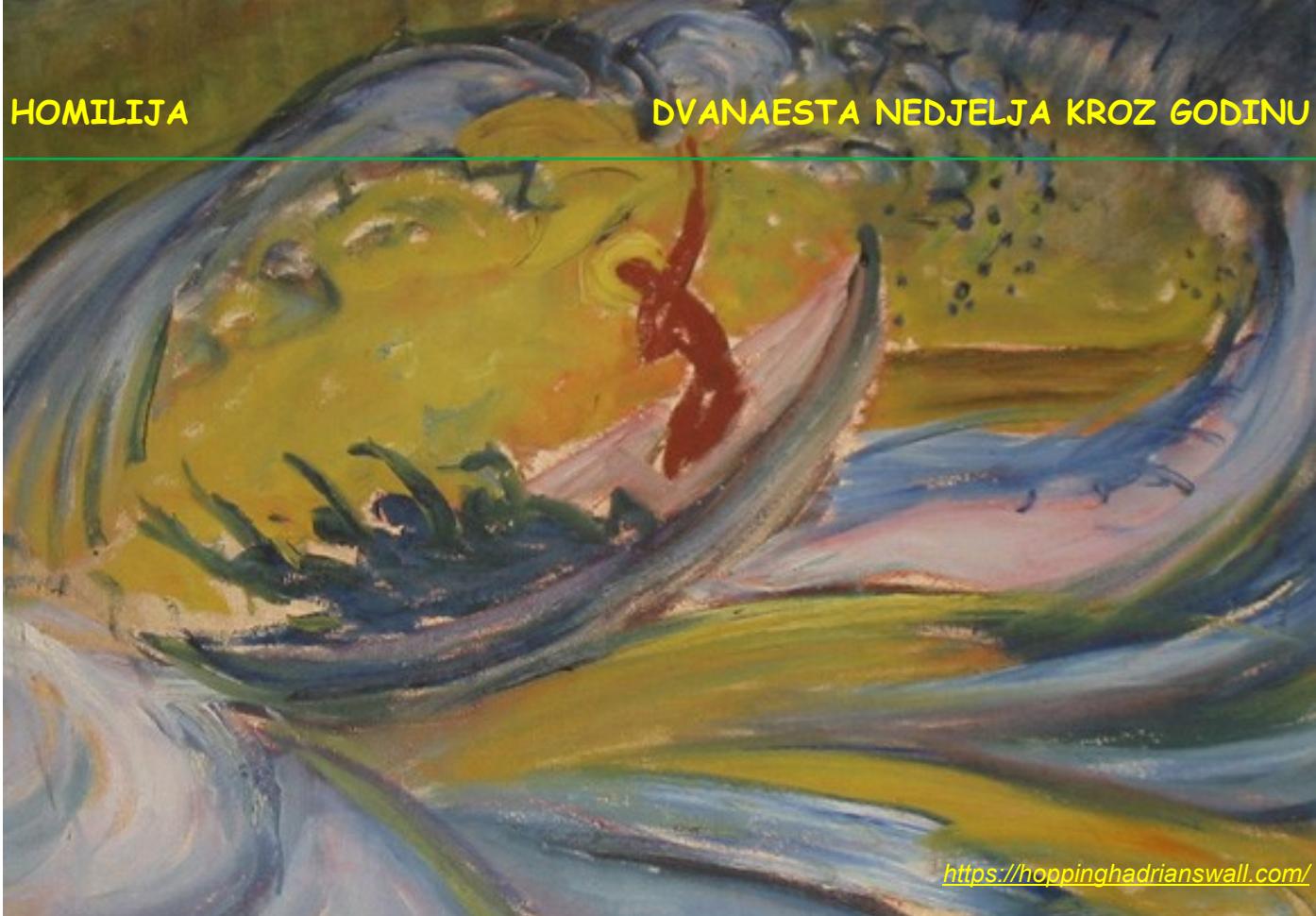
istaknutih revolucionara u borbi za vlast. Danas se primjenjuje u bilo kojoj situaciji u kojoj se olako zaboravljuju nečije dojučerašnje zasluge. Predvodnik jednog terora biva uhapšen i gilotiniran sljedećega dana, kao i deseci tisuća ljudi koji su stradali pod njegovom strahovladom.

Gospodarstvo nikad nije toliko jako da bi bili zadovoljni svi. Političke reforme nisu dovoljne da poprave gospodarske probleme.

Idući korak je sila: Ruše se jedni da bi došli drugi koji će biti srušeni od trećih. Svaka društvena pobuna u jednom trenutku uvijek žrtvuje svoje junake pod cijenu reda u novom poretku. U gospodarskoj i političkoj krizi, naravno da uvijek naziremo obrise nove revolucije. Ali, gdje je tome kraj?

Onaj dan i noć koji je Isus proveo sa svojim učenicima možemo gledati kao dan i noć općeg ljudskog života, ali i svoga vlastitog života.

Svijet misli da poznaje svoje mogućnosti kao što i mi umišljamo da upravljamo lađicom svog malog života. Svaki dan obavljamo iste poslove, ispunjavamo iste dužnosti, ponavljamo iste navike, živimo u svom malom svijetu. Poznajemo mali krug ljudi s kojima komuniciramo i oni donekle poznaju nas. Držimo se po strani od velikih misli i mislimo da će povijest proći pored nas, a mi da ćemo se izvući neokrvnuti. Nije baš tako.

<https://hoppinghadrianswall.com/>

Poznavali su učenici svoje jezero. Doživjeli su na njemu mnoge oluje. Imali su snage i iskustva da se svaki put izvuku. Plovidba je bila njihov zanat, a jezero je bilo njihovo radno mjesto i njihov život. Ali, došla je noć, drukčija nego sve druge. Ništa nije koristila snaga ni vještina. Život ima svoje noći. To su teški trenuci u kojima ne vidimo dobro kamo nas nose životne okolnosti. Navale valovi. Dogodi se teška bolest, tragedija, bilo osobna ili opća. Životna noć je kao razočaranje u bližnje i u sebe. Noć je kada otkrijemo svoje tamne strane i to nas uznemiri da ne možemo naprijed.

Prijedimo prijeko

Ploviti se mora. Ne može se ostati na ovoj strani obale. Isus je iz lade pozvao svoje učenike: „Prijedimo prijeko.“ Zna da ih čeka oluja i da mogu poginuti. Zato želi biti s njima. Sam Isus je izvanredan, pokazuje izvanrednu ravnotežu: Dok su učenici u muci i paničnom strahu za svoj život, on mirno spava kao da se ništa ne događa.

Naš život je nesiguran poput Genezaretskog jezera. U jednom trenutku izgleda blago i pitomo, a malo kasnije sve se promijeni. Dođu teški, olovni oblaci, digne se oluja, padne noć i ne vidi se kraj. Svaki pokušaj je uzaludan i preostaje samo dignuti ruke od svega i poginuti. Važno je u životu znati prihvatičati iznenađenja. Ima vjernika koji se razočaraju, koji izgube i ono malo vjere zbog najobičnijih životnih kušnja. Isus jasno upozorava da je nedostatak vjere razlog straha. Nije dovoljno samo povesti Isusa nego otkriti svoju vjeru, probuditi Isusa u sebi, svome srcu i zamoliti ga da učini nešto za nas. A Isus čini nešto izvanredno: „*Stani! Dokle ćeš! Ni koraka dalje!*“ Uspostavlja novi red i to je najveća novost koju on donosi u ovaj svijet. Vjera da Bog vodi svijet i povijest prema konačnom dovršenju i ispunjenju, najdublji je razlog za ispravan i optimističan život. No, ne treba čekati da udarimo glavom o zid ili da potonemo do dna. Već sada imaj hrabrosti. Imaj hrabrosti suočiti se s tajnom. Imaj hrabrosti voljeti. Imaj hrabrosti povjerovati u čudo.

Služba riječi 28015

Uz svetkovinu rođenja sv. Ivana Krstitelja

Spasenjsko djelo širi se na sve ljudе

Drugi dio Knjige proroka Izajije nije pisao onaj prorok Izaija koji je živio u 8. st. pr. Kr., nego neki anonimni prorok koji je djelovao u vrijeme kad su se Židovi nalazili u babilonskom progonstvu. Liturgija svetkovine Rođenja sv. Ivana Krstitelja kao prvo čitanje nudi tekst koji se može shvatiti kao opis poziva upravo toga proroka. On se obraća otocima i dalekim narodima, pa tako proglaša o svojem pozivu upravlja onima koji nisu Židovi. Otoči u biblijskom razumijevanju predstavljaju prostore Sredozemlja, zapadno od Svetе Zemlje, a pojam dalekih naroda može označavati sve poganske narode. Sve slike kojima prorok započinje ovaj opis označavaju njegovu ovisnost o Bogu i prikazuju Boga kao izvor njegova djelovanja.

Božji znak za poganske narode

Bog ga je i zamislio i stvorio s naumom da mu posluži kao prorok koji u svemu može računati na Božju pomoć i zaštitu jer ga je on sakrio „u sjeni ruke svoje“ i „u svome tobolcu“, no sakrio ga je kao „britak mač“ i kao „oštru strijelu“. Njegovo će djelovanje stoga biti prodorno i snažno. Prorok je, usto, predstavljen kao „sluga“, te se i taj tekst svrstava među poznate pjesme o Gospodnjem Sluzi koji treba trpjeti, ali po kojem će se i Bog

proslaviti. Pritom se taj anonimni prorok poistovjećuje i s Izraelom, pa mnogi zaključuju da je riječ o kolektivnom pozivu upućenu svemu narodu koji eto trpi u babilonskom progonstvu, ali baš zbog tog trpljenja postaje i svjedok za Boga među poganskim narodima. Poslije se opet vraća individualna slika proroka koji treba poslužiti Gospodinu da sabere i vrati izraelski narod u njegovu domovinu. To je prorokovo prvotno poslanje. I dok se on s jedne strane nalazi na rubu očaja i govori: „Zaludu sam se trudio, nizašto naprezao snagu“, vjerojatno suočen s nevoljama progonstva, s druge strane postaje svjestan da ga Gospodin proslavlja, pa može i reći: „Bog moj bijaše mi snaga.“ Iz završnoga dijela teksta vidi se i da značenje toga proroka koji je označen kao Sluga Gospodinov nadilazi samu zadaću vraćanja naroda u njegovu domovinu, jer mu Bog kaže: „Premalo je da mi budeš Sluga, da podigneš plemena Jakovljeva i vratiš Ostatak Izraelov, nego ču te postaviti za svjetlost narodima da spas moj budeš do nakraj zemlje.“ Prorok je predstavljen, dakle, kao „svjetlost narodima“. To su oni daleki narodi i oni otoči s početka poziva. On će biti Božji znak za poganske narode. Riječ je o dotad nevidjenom otvaranju starozavjetnoga doživljaja Boga preko granica izraelskoga naroda. Prorok će, osim toga, biti „spas“ (hebr. ješua) do kraja zemlje. Ne samo da se Božje djelovanje širi preko granica izabranoga naroda, nego se i njegovo spasenjsko djelo širi na sve ljudе i sve narode.

Radost je obilježje Božjega djelovanja

U tom svjetlu može se razumjeti i odlomak iz Lukina evanđelja koji govori o rođenju svetoga Ivana Krstitelja. Sve započinje viještu o radosti Elizabetinih susjeda i rođaka na vijest o Ivanovu rođenju. U židovstvu, a tako i u Lukinu evanđelju, radost je obilježje mesijanskoga doba i učinak Božjega milosrdnoga i spasonosnoga djelovanja. Na kraju prispodoba o izgubljenoj ovci, o izgubljenoj drahmi i o izgubljenom sinu svi se raduju zbog toga što su nađeni. To je mesijanska radost. Ivanovo ime također ima veze s Božjim milosnim djelovanjem jer se hebrejski johanan može razumjeti kao „Gospodin se smilovao“. Zaharija, koji je prije bio zanijemio, sada opet može govoriti. Mesijansko doba označeno je i kao vrijeme u kojem će gluhi čuti, slijepi vidjeti, a nijemi govoriti. To je i oznaka „godine milosti Gospodnje“ koju će, navodeći riječi Knjige proroka Izajje, navijestiti Isus u nazaretskoj sinagogi. Tako već Ivanovo rođenje, prema Lukinu evanđelju, usmjerava prema dolasku Isusa Krista i novomu mesijanskomu razdoblju koje će donijeti radost, svjetlo i spasenje svemu svijetu i svim ljudima.

Isus - jedini pravi Mesija

Djela apostolska, koja dijele istoga autora s Lukinim evanđeljem, također ukazuju na takvu Ivanovu ulogu. Ivan je propovijedao, ali njegovo propovijedanje nije samostojno, nego je naglašeno da je to činio pred Isusovim dolaskom. Njegovo je poslanje da izraelski narod dovede do „krštenja obraćenja“. U Djelima apostolskim jasno je i iz drugih mjeseta da se to krštenje ne može usporediti s krštenjem u Isusovo ime. Ivanovo krštenje svojevrsna je potvrda čovjekove odluke da promijeni život, ali ono ne preobražava čovjeka, ne opršta grijehu. Konačno, Ivan sam svjedoči za Isusa: „Nisam onaj za koga me vi držite. Nego za mnom evo dolazi Onaj komu ja nisam dostojan odriješiti obuće na nogama.“ Pisac Djela apostolskih živio je u svijetu u kojem je još bilo sljedbenika Ivana Krstitelja koji su, čini se, Ivana držali mesijom. Stoga je bilo tako važno pojasniti njegovu pravu ulogu i istaknuti Isusa kao jedinoga pravoga Mesiju – Krista – prema kojem i Ivan treba dovesti svoje sljedbenike. Istu nakanu može se prepoznati i u Lukinu evanđelju s njegovim usporednim prikazom rođenja Ivana Krstitelja i Isusa Krista, gdje upravo razlike između ta dva prikaza naglašavaju i granice Ivanova poslanja i veličinu i posebnosti Isusa Krista.

Prvo čitanje: Iz 49, 1-6

Postavit ću te za svjetlost narodima.

Čitanje Knjige proroka Izajije

Č ujte me, otoci,
slušajte pomno, narodi daleki!
Gospodin me pozvao od krila materina,
od utrobe majke moje on me imenovao.
Od usta mojih britak je mač načinio,
sakrio me u sjeni ruke svoje,
od mene je oštru načinio strijelu,
sakrio me u svome tobolcu.
Rekao mi: „Ti si Sluga moj, Izraele,
u kom ću se proslaviti!“
A ja rekoh: „Zaludu sam se trudio,
nizašto naprezao snagu.“
Ipak, kod Gospodina je moje pravo,
kod mog Boga nagrada je moja.
A sad govori Gospodin,
koji me od utrobe Slugom svojim načini,
da mu vratim natrag Jakova,
da se sabere Izrael.
Proslavih se u očima Gospodnjim,
Bog moj bijaše mi snaga.
I reče mi:
„Premalo je da mi budeš Sluga,
da podigneš plemena Jakovljeva
i vratiš Ostatak Izraelov,
nego ću te postaviti za svjetlost narodima
da spas moj budeš do nakraj zemlje.“

Riječ Gospodnja

Otpjevni psalam: Ps 139, 1-3.13-15

Hvala ti što sam stvoren tako čudesno!

G ospodine,
pronićeš me svega i poznaješ,
ti znaš kada sjednem i kada ustanem,
izdaleka ti već misli moje poznaješ.
Hodam li ili ležim, sve ti vidiš,
znani su ti svi moji putovi.

Jer ti si moje stvorio bubrege,
satkao me u krilu majčinu.

Hvala ti što sam stvoren tako čudesno,
što su djela tvoja predivna.

Dušu moju do dna si poznavao,
kosti moje ne bijahu ti sakrite
dok nastajah u tajnosti,
otkan u dubini zemlje.

Drugo čitanje: Dj 13, 22-26

Pred Kristovim je dolaskom Ivan propovijedao.

Čitanje Djela apostolskih

U one dane:
Progovori Pavao:

„Bog podiže ocima Davida za kralja. Za nj i posvjedoči: Nađoh Davida, sina Jišajeva, čovjeka po svom srcu, koji će ispuniti sve moje želje. Iz njegova potomstva izvede Bog po svom obećanju Izraelu Spasitelja, Isusa. Pred njegovim je dolaskom Ivan propovijedao krštenje obraćenja svemu narodu izraelskomu. A kad je Ivan dovršavao svoju trku, govorio je: 'Nisam onaj za koga me vi držite. Nego za mnom evo dolazi Onaj komu ja nisam dostojan odriješiti obuće na nogama.'“

„Braćo, sinovi roda Abrahamova, vi i oni među vama koji se Boga boje, nama je upravljena ova Riječ spasenja.“

Riječ Gospodnja

Evangelje: Lk 1, 57-66.80

Što li će biti od ovoga djeteta?

Čitanje svetog Evangelija po Luki

Elizabeti se navršilo vrijeme da rodi. I porodi sina. Kad su njezini susjedi i rođaci čuli da joj Gospodin obilno iskaza dobrotu, radovahu se s njome.

Osmoga se dana okupe da obrežu dječaka. Htjedoše ga prozvati imenom njegova oca – Zaharija, no mati se njegova usprotivi: „Nipošto, nego zvat će se Ivan!“ Rekoše joj na to: „Ta nikoga nema od tvoje rodbine koji bi se tako zvao.“ Tada znakovima upitaju oca kojim ga imenom želi prozvati. On zaiska pločicu i napisa „Ivan mu je ime!“ Svi se začude, a njemu se umah otvoriše usta i jezik te progovori blagoslivljući Boga.

Strah obuze sve njihove susjede, a po svem su se Gorju judejskom razglašavali svi ti događaji. I koji su god čuli, razmišljahu o tome pitajući se: „Što li će biti od ovoga djeteta?“ Uistinu, ruka Gospodnja bijaše s njime.

Dječak je međutim rastao i duhom jačao. Boravio je u pustinji sve do dana svoga javnog nastupa pred Izraelom.

Riječ Gospodnja

Ivan Krstitelj - putokaz prema Bogu

Ivan -preteča Isusa Krista

Zašto je on najveći? Iako to nije zbog izvanrednih okolnosti njegova rođenja, evanđelist Luka iscrpno izvješćuje o tome. Naše današnje evanđelje je završetak toga izvještaja. Zaharija, Ivanov otac, proriče da će se to dijete zvati „prorokom Svevišnjega“; jer će „ići pred Gospodinom da mu pripravi putove“ (Lk 1,76). Ivan je Mesijin preteča, preteča dugo priželjkivanoga Spasitelja. On pokazuje na onoga koji dolazi za njim, koji je „jači od njega“. On pokazuje na njega kao „Jaganjca Božjega, koji oduzima grijehu svijeta“. „On dođe kao svjedok da posvjedoči za Svetlo da svi vjeruju po njemu.“

U tome je njegova veličina, a ne u njegovu strogom asketskom načinu života i u velikom gibanju koje je među ljudima pokrenulo njegovo propovijedanje pokore. Njegova je veličina u tome što je preteča koji neposredno ukazuje na Mesiju. Ona je u tome što on sebe smatra malenim pred Većim koji za njim dolazi: „Nisam dostojan odvezati mu remenje na obući“. Ivan je putokaz prema Isusu. Čuvena slika Matthiasa Gruenvalda prikazuje ga s povećanim kažiprstom kojim pokazuje Krista na križu.

Vladimir Blažanović, *Ivan Krstitelj*

Ivan - vjerni svjedok

Ivan je vjerni svjedok svojega poziva da bude putokazom. Nije to bio ugodan put. Došao je u sukob s moćnicima svojega vremena. Nije se bojao reći stvari koje oni nisu željeli čuti. Farizejima, mjerodavnim religijskim vođama naroda, predbacuje njihovo licemjerje. Tražio je obraćenje i nije štedio s prijetnjama: „Svako stablo koje ne donosi dobra roda, siječe se i u oganj baca“. Ivan pokazuje hrabrost i spram političkih vlastodržaca. Prekorava vladara zemlje Heroda zbog njegova preljubničkoga odnosa sa ženom svoga brata. To mu Herod nije oprostio. Čekao je zgodnu priliku da ga smakne. Za vrijeme gozbe dao je obećanje, zbog kojega mu je kasnije bilo žao, ali ga je ipak

htio održati. Ivan je ubijen. Bog svome poslaniku nije dao lagan put. Mogli bi se pitati: Zašto se upušta u prijekore s Herodom i osvetoljubivom Herodijadom? Tko se tako ponaša prema moćnicima, ne treba se čuditi, ako ga ušutkaju. No, Ivan je imao zadatak od Boga koji nije htio izbjegći ni zanemariti. On je morao biti „glas onoga koji viče u pustinji“. Zato nije mogao šutjeti. Apostol Pavao je kasnije jednom svom učeniku ovako zapovjedio: „Propovijedaj Riječ, uporan budi - bilo to zgodno ili nezgodno“.

Ivan - uzor nama danas

Upravo to vrijedi za Crkvu danas. Ni ona ne smije prešutjeti i zanemariti ono na što je pozvana. Mora razotkrivati mnoga mjesta gdje je iskrivljen smisao našega života. Mora protestirati protiv izokretanja i izopačavanja reda, javno govoriti protiv obezvrjeđivanja temeljnih vrijednosti zajedničkoga života. Mora se zalagati za ljudska prava svakoga čovjeka, i nerođenoga i umirućega čovjeka. Crkva ne smije govoriti samo ono što bi ljudima godilo. Ona mora reći što je krivo i što je nepravda. Ona mora svojim kršćanima reći da se ne smiju prilagođavati lagodnom duhu vremena, da njihova savjest ne smije biti prepričavanje javnoga mnijenja, nego se ustrajno mora pitati što je volja Božja. Crkva ne smije propustiti ukazati na to da kršćanin zbog svoje vjere mora uzeti u obzir i neke neugodnosti i odricanja.

Jednom riječu, Crkva mora navještati ono što je bio sadržaj Krstiteljeve propovijedi: *pokoru*. Ta riječ, koju mnogi

tako često krivo shvaćaju, znači ustrajno obraćanje Bogu, dnevnu vjernost u životu iz vjere, isповijedanje Isusa Krista, upravo u sukobima i proturječjima koja kao vjerni kršćani doživljavamo od svoje subraće ljudi.

Svaki od nas, na svom mjestu i svojem pozivu, sa svojim mogućnostima ima poziv i zadatak da kao Ivan Krstitelj bude putokaz prema Bogu, prst koji pokazuje na Isusa: uvjerenim i zato uvjerljivim životom vjere, pravom riječju u pravo vrijeme, djelatnom suodgovornošću za subraću ljudi.

Rođaci i prijatelji Ivanovih roditelja „razmišljahu govoreći: Što će biti od ovoga djeteta?“. Nešto je veliko postalo od njega. Sigurno su se i naši roditelji pri našem rođenju pitali što će biti od nas.

S obzirom na naš kršćanski poziv pokušajmo iskreno pronaći odgovor. Otkrit ćemo da smo uzmanjkali u odgovoru ljubavi koji smo dužni Bogu za njegovu neizmjernu ljubav. No, u svijesti i povjerenju u njegovo neizmjerno milosrđe.

Služba riječi 256/09

Nije istina da nas Bog ne treba. On nas hoće upotrijebiti jer nas ljubi i poštuje.

„Bog me ne treba“, to su riječi lijenosti a ne poniznosti.

„Bog i mene treba“, to je radosno vjerovanje u moga Stvoritelja.

Alfred Hoffmann

Katekizam Katoličke crkve

Molitva Gospodnja „Oče naš“

Sedam prošnja

Pošto smo se stavili u prisutnost Boga našeg Oca, da mu se poklonimo, da ga ljubimo i blagoslovimo, Duh posinstva daje da se iz naših srdaca uzdigne sedam prošnji, sedam blagoslova. Prve tri, većma bogoslovne, privlače nas slavi Očevoj, dok četiri zadnje, kao putovi prema njemu, njegovoj milosti prikazuju našu bijedu: „Bezdan doziva bezdan“ (Ps 42, 8).

Prvi skup prošnja vodi nas k njemu, za njega: *tvoje ime, tvoje kraljevstvo, tvoja volja*. Ljubavi je vlastito da prvo misli na onoga koga ljubi. U svakoj od tih triju molbi, ne spominjemo sebe, već smo obuzeti istom „žarkom željom“, pa i „tjeskobom“ ljubljenoga Sina Božjega za slavu Očevu: „Sveti se [...]. Dođi [...] Budi“: Ove tri molbe već su uslišane u žrtvi Krista Spasitelja, ali su sada upravljene s nadom u konačno ispunjenje, budući da Bog još nije sve u svima.

Drugi skup prošnja odvija se u tonu nekih euharistijskih epikleza: prinos je naših iščekivanja i privlači pogled Oca milosrđa. Uzlazi od nas i tiče nas se sada, na ovom svijetu: „Daj nam [...] otpusti nam [...] ne uvedi nas [...] izbavi nas.“ Četvrta i peta molba odnose se na naš život, kao takav, ili da ima hrane, ili da bude liječen od grijeha: zadnje dvije odnose se na našu borbu za pobjedu Života, na samu borbu molitve.

Prve tri prošnje jačaju nas u vjeri, ispunjavaju nadom i zapaljuju ljubavlju. Kao stvorovi i k tome grješnici, moramo moliti za sebe; ono „nas“ po mjeri svijeta i povijesti, prinosimo Božjoj ljubavi bez mjere. Jer po imenu svoga Krista i po kraljevstvu svoga Svetog Duha, naš Otac ostvaruje svoj naum spasenja za nas i za cijeli svijet.

I. „Sveti se ime tvoje“

Riječ „(po)svetiti“ ne smije se ovdje posvećuje, čini svetim), nego u smislu uvažavanja: priznati svetim, ophoditi se na svet način. Zato se u klanjanju, takvo zazivanje shvaća kao pohvala i zahvala. Ovoj nas je prošnji Isus naučio kao želji (optativ): to je molitva, želja i iščekivanje, u čemu su zauzeti i Bog i čovjek. Već od prve prošnje našem Ocu uronjeni smo u najdublju tajnu njegova Božanstva i u dramu spasenja čovječanstva. Iskati da se njegovo ime „sveti“ uključuje nas u dobrohotni njegov naum „što ga je prije zasnovao“ (Ef 1, 9), „da budemo sveti i neporočni pred njim u ljubavi“ (Ef 1, 4).

U odlučujućim trenucima svoje rasporedbe spasenja, Bog objavljuje svoje ime, ali On ga objavljuje dovršavajući svoje djelo. To se djelo, međutim, za nas i u nama ostvaruje, samo ako se ime njegovoposvećuje po nama i u nama.

Božja je svetost nedokučiva srž njegova vječnog otajstva. Ono što je od nje očitovano u stvaranju i povijesti Pismo naziva Slava, ižarivanje njegova

Veličanstva. Stvarajući čovjeka „na svoju sliku, sebi slična“ (Post 1, 26), Bog ga kruni slavom, ali počinivši grijeh čovjek je liшен „slave Božje“. Otada Bog svoju svetost očituje objavljujući i darivajući svoje Ime, da čovjeka obnovi „po slici njegova Stvoritelja“ (Kol 3, 10).

U obećanju danom Abrahamu i u popratnoj zakletvi Bog zalaže samoga sebe, a da ne otkriva svog imena. Počinje ga objavljivati Mojsiju, a očituje ga u očima cijelog naroda spašavajući ga od Egipćana: „Ogrnuo se slavom“ (Iz 15, 1). Nakon Saveza na Sinaju, ovaj narod je „njegov“ i on mora biti „sveti narod“ (ili posvećen; u hebrejskom jeziku ista je riječ), jer u njemu prebiva Ime Božje.

Međutim, unatoč svetom Zakonu koji mu sveti Bog opetovano daje i premda je Gospodin „zbog svog imena“ strpljiv, narod se odvraća od Sveca Izraelova i „oskvrnjuje njegovo ime među narodima“. Zato su pravednici Starog saveza, siromašni povratnici iz izgnanstva i proroci, bili zapaljeni revnošću za njegovo Ime.

Konačno, u Isusu nam je ime Svetoga Boga objavljeno i darovano u tijelu, kao Spasitelj: objavljeno onim što on Jest, njegovom Riječju i njegovom Žrtvom. To je srž njegove svećeničke molitve: „Oče sveti ... za njih posvećujem samoga sebe da i oni budu posvećeni u istini“ (Iv 17, 19). Budući da sâm „posvećuje“ svoje ime, Isus nam objavljuje ime Očevo. I kad je dovršio svoj Vazam, Otac mu daje „ime koje je iznad svakog imena“: „Isus Krist jest Gospodin na slavu Boga Oca“.

U vodi krštenja smo „oprani [...], posvećeni [...], opravdani [...] u imenu Gospodina našega Isusa Krista i u Duhu

Boga našega“ (1 Kor 6, 11). U cijelom našem životu, Otac naš poziva nas „na svetost“ (1 Sol 4, 7); i budući da je od njega što smo „u Kristu Isusu, koji nama posta [...] posvećenje“ (1 Kor 1, 30), treba radi njegove slave i našeg života da njegovo ime bude posvećeno u nama i po nama. To je razlog hitnosti prve prošnje.

„Uostalom, tko bi mogao Boga posvetiti, kad on sam posvećuje. Ali zato što je sam rekao ‘Budite mi dakle sveti, jer sam ja, Jahve, svet’ (Lev 11, 44), molimo i tražimo da mi koji smo na krštenju posvećeni ustrajemo u onome što smo počeli biti. I to molimo svaki dan jer danomice griješimo, i zato se moramo očistiti od grijeha neprestanim posvećivanjem [...]. Utječemo se, dakle, molitvi da ta svetost ostane u nama.“ (Ciprijan Kartaški, *De dominica Oratione*)

Bezuvjetno ovisi o našem životu i o našoj molitvi da njegovo ime bude posvećeno među narodima.

„Molimo Boga da posveti svoje ime, jer on svetošću spašava i posvećuje sve stvorene [...] Radi se o Imenu koje daje spasenje izgubljenom svijetu, ali molimo da ime Božje bude posvećeno u nama, po našem životu. Ako, naime, živimo pravedno, ime je Božje blagoslovljeno, ako, pak, živimo nečasno, ime se Božje grdi, prema riječima apostola: ‘Ime se Božje zbog vas grdi među poganim’ (Rim 2, 24). Mi, dakle, molimo da zaslužimo biti sveti, kako je sveto ime Boga našega.“ (Petar Krizolog, *Sermo*)

„Kad kažemo ‘Sveti se ime tvoje’, molimo da ono bude posvećeno u nama koji smo u njemu, ali također i u drugima koje milost Božja još čeka, da se uskladimo sa zapovjeđu koja nas obvezuje da molimo za sve, čak i za neprijatelje.

Evo zašto izričito ne govorimo: Sveti se ime tvoje 'u nama', jer molimo da to bude u svim ljudima.“ (Tertulijan, *De oratione*)

Ta prošnja, koja sadrži sve, uslišana je Kristovom molitvom, a tako i ostalih šest koje slijede. Molitva Ocu našemu naša je molitva, ako je molimo „u ime“ Isusovo. Isus u svećeničkoj molitvi moli: „Oče sveti, sačuvaj ih u svom Imenu, koje si mi dao“ (*lv 17, 11*).

II. „Dođi kraljevstvo tvoje“

U Novom zavjetu riječ „βασιλεία“ može se prevesti „kraljevstvo“ (apstraktna imenica), „kraljevina“ (konkretna imenica) ili „kraljevanje“ (pojam djelovanja). Kraljevstvo Božje jest prije nas. Ono nam se približilo u utjelovljenoj Riječi, naviješteno je u cijelom evanđelju, došlo je Kristovom smrću i uskrsnućem. Kraljevstvo Božje dolazi od svete večere i u euharistiji, ono je među nama. Kraljevstvo će doći u slavi, kad ga Krist predra svom Ocu.

„Kraljevstvo Božje može označavati i samoga Krista. Za njim danomice čeznemo da dođe. Žudimo da njegov dolazak brzo osvane. Pa kao što je on sam naše uskrsnuće, jer u njemu uskrsvamo, tako može biti i Božje kraljevstvo, jer ćemo u njemu kraljevati.“ (Ciprijan Kartaški, *De dominica Oratione*)

Ta molba jest ono: „*Marana tha*“, zov Duha i zaručnice. „Dođi, Gospodine Isuse.“

„I kad nam ta molitva ne bi nalagala da tražimo dolazak kraljevstva, mi bismo ipak sami od sebe klicali ovaj poklik žureći se zagrliti predmet naših nadâ. Duše mučenika, pod oltarom, glasno zazivaju Gospodina: ‘Ta dokle, Gospodaru [...], zar nećeš suditi i osvetiti krv našu na onima što stanuju na zemlji?’ (*Otk 6, 10*). Njima,

na kraju vremenâ, mora biti dosuđena pravda. Požuri, dakle, Gospodine, dolazak svog kraljevstva!“ (Tertulijan, *De oratione*)

U Molitvi Gospodnjoj riječ je ponajprije o konačnom dolasku Kraljevstva Božjega zajedno s Kristovim povratkom. No, ta želja ne odvraća Crkvu od njenog poslanja na ovom svijetu, dapače, na nj je potiče. Jer od Duhova dolazak je Kraljevstva djelo Duha Gospodnjeg, koji „u svijetu djelo njegovo dovršava i vrši svako posvećenje“.

„Kraljevstvo [je] Božje [...] pravednost, mir i radost u Duhu Svetome“ (Rim 14, 17). Posljednja vremena, u kojima jesmo, vremena su izljevanja Duha Svetog. Otada je zapodjenut odlučujući boj između „tijela“ i Duha.

„Samo čisto srce može sa sigurnošću reći: ‘Dođi kraljevstvo tvoje’. Trebalо je biti u Pavlovoj školi da bi se reklo ‘Neka dakle ne kraljuje grijeh u vašem smrtnom tijelu’ (Rim 6, 12). Onaj koji se čuva čistim u svojim djelima, mislima i riječima, može reći Bogu: ‘Dođi kraljevstvo tvoje!’.“ (Ćiril Jeruzalemski, *Catecheses mystagogicae*)

Razlučivanjem po Duhu, kršćani moraju razlikovati između rasta kraljevstva Božjega i napretka kulture i društva u kojima djeluju. To razlikovanje nije odvajanje. Čovjekov poziv na vječni život ne poništava, nego mu čini zahtjevnijom zadaću da upotrijebi sve svoje snage i sredstva koja je dobio od Stvoritelja, da u ovom svijetu služi pravednosti i miru. (Usp. II. vatikanski koncil, Past. konsti. *Gaudium et spes*)

Ta je prošnja preuzeta i uslišana u Isusovoj molitvi, koja je prisutna i djelotvorna u euharistiji; ona donosi plod u novom životu prema blaženstvima.

III. „Budi volja tvoja kako na nebu tako i na zemlji“

Volja je našeg Oca „da se svi ljudi spase i dođu do spoznanja istine“ (1 Tim 2, 3-4). On je „strpljiv [...] jer neće da tko propadne“ (2 Pt 3, 9). Njegova zapovijed, koja obuhvaća sve druge i koja nam očituje njegovu volju, jest: da „ljubimo jedni druge, kao što je on nas ljubio“.

On nam je „obznanio otajstvo svoje volje, po dobrohotnom naumu svojem što ga je prije zasnovao [...] uglaviti u Kristu – sve na nebesima i na zemlji [...]. U njemu smo i mi predodređeni, po naumu Onoga koji sve izvodi po odluci svoje volje“ (Ef 1, 9-11). Mi ustrajno molimo da se taj dobrohotni naum potpuno ostvari na zemlji, kao što je već ostvaren na nebu.

U Kristu, i to njegovom ljudskom voljom, volja je Očeva jednom zauvijek savršeno ostvarena. Ulazeći u svijet Isus kaže: „Evo dolazim vršiti, Bože, volju tvoju“ (Heb 10, 7). Samo Isus može reći: „Ja uvijek činim što je njemu milo“ (Iv 8, 29). U molitvi svoje smrtne borbe on potpuno pristaje uz volju Očevu: „Ali ne moja volja, nego tvoja volja neka bude“ (Lk 22, 42). Evo zašto je Isus „sam sebe dao za grijeha naše [...] po volji Božjoj“ (Gal 1, 4). „U toj smo volji prinosom tijela Isusa Krista posvećeni jednom zauvijek“ (Heb 10, 10).

Isus, „premda [...] Sin, iz onoga što prepati, naviknu slušati“ (Heb 5, 8), a koliko većma mi, stvorenja i grješnici, koji smo u njemu postali posinjena djeca. Molimo Oca našeg da ujedini našu volju s voljom svoga Sina da vršimo njegovu volju, naum njegova spasenja za život svijeta. Mi smo za to u osnovi nemoćni, ali sjedinjeni s Isusom i snagom njegova Svetoga Duha možemo mu predati svoju volju i odlučiti da biramo ono što je njegov Sin uvijek izabrao: činiti što je Ocu milo.

„Prianjajući uz Krista možemo s njime postati jedan duh, i tako vršiti njegovu volju; da ona bude tako savršeno ispunjena na zemlji kao što je na nebesima.“ (Origen, *De oratione*)

„Promatrajte kako nas [Isus Krist] uči biti poniznima, očitujući nam kako naša krepština ne ovisi samo o našem nastojanju, nego i o milosti Božjoj. On ovdje zapovijeda svakom vjerniku koji moli da to čini općenito za cijelu zemlju. On, naime, ne kaže: ‚Budi volja tvoja‘ u meni ili u vama, nego ‚po svoj zemlji‘: i to zato da zabluda bude otklonjena, a da zavlada istina, da mana bude uništena, a procvjeta krepština i da se zemlja više ni u čemu ne razlikuje.“ (Ivan Zlatousti, *In Matthaeum homilia*)

Molitvom možemo „razabirati što je volja Božja“ i dobiti „postojanost da je vršimo“. Isus nas uči da se u Kraljevstvo nebesko ne ulazi riječima, nego vršeći „volju Oca mojega koji je na nebesima“ (Mt 7, 21).

„Bog uslišava onoga tko vrši njegovu volju“ (Iv 9, 31). To je snaga molitve Crkve u ime njezina Gospodina, nadasve u euharistiji. Ona je zajedništvo posredovanja s Presvetom Bogorodicom i svim svetima koji su bili „ugodni“ Gospodinu, jer nisu htjeli drugo doli njegovu volju.

„Riječi: ‘Budi volja tvoja kako na nebu tako i na zemlji’ možemo još, bez povrede istine, prevesti: kao u našem Gospodinu Isusu Kristu tako i u Crkvi: u Zaručniku koji je izvršio volju Očevu tako i u Zaručnici s kojom je on zaručen.“ (Ciprijan Kartaški, *De dominica Oratione*)

Mali vjeronaučni leksikon

Križ

Križ, grčki *σταυρός*, latinski *crux*: *stup*, najrašireniji i najizrazitiji kršćanski simbol; naprava za mučenje na kojoj je Isus bio mučen i na kojoj je umro.

Kršćanstvo je preuzeo taj simbol kao sjećanje na smrt Bogočovjeka te je križ za kršćane postao znakom Kristove slave i drvom novog života.

U Rimljana je smrt na križu bila najsramotniji oblik smrti pa su prvi kršćani izbjegavali prikazivati Krista na križu. U prva tri stoljeća križ je kao simbol prikriven u drugim oblicima (*crux dissimilata*: prikriveni križ). Najčešće dolazi kao *tau*, *sidro*, *svastika* ili *krug*.

U IV. stoljeću križ dobiva veće značenje. Tada je, prema predaji, car Konstantin naredio iskapanja na Kalvariji, gdje je Isusov križ pronašla careva majka Jelena (Jelena Križarica).

Od VI. stoljeća nastaju mnoge varijante križa, različite po položaju, veličini i međusobnom odnosu uspravne (*patibulum*) i poprečne vodoravne (*antenna*) grede (latinski, grčki, Petrov, Andrijin, papinski, malteški, ruski itd.). Ti oblici križeva u različitim povijesnim razdobljima dobivaju dodatna značenja i simboliku.

Križ se kao kuljni predmet, izuzev protestanata, upotrebljava u liturgiji (misa, procesije, sprovodi, blagoslovine), nalazi se na oltarima, crkvama, zvonicima, grobovima, raskrižjima. Crkveni dostojanstvenici nose ga na prsima (*pectoral*), vjernici ga drže u svojim domovima ili časte kao devocionalni (nabožni) predmet.

Katolički i pravoslavni vjernici čine znak križa (križanje).

Uobičajeno je štovanje križa naklonom.

Križanje

Križanje, obilježavanje znakom križa; najkraći kršćanski oblik blagoslova nad sobom i drugima.

Oblici su znaka križa različiti. Mali križ izvodi se za liturgije na početku evanđelja, i to palcem desne ruke na čelu, usnama i prsimu.

Veliki križ uobičajen je na početku i kraju molitve ili kakva posla; u rimokatolika desna ruka s ispruženim prstima najprije se prinese na čelo, zatim na prsa pa na lijevo i desno rame, dok je lijeva ruka položena na prsimu; u kršćana ističnih obreda prsti su desne ruke skupljeni, a palac, kažiprst i srednjak drže se zajedno.

Geste velikog križa obično se izvode uz riječi: „U ime Oca i Sina i Duha Svetoga“.

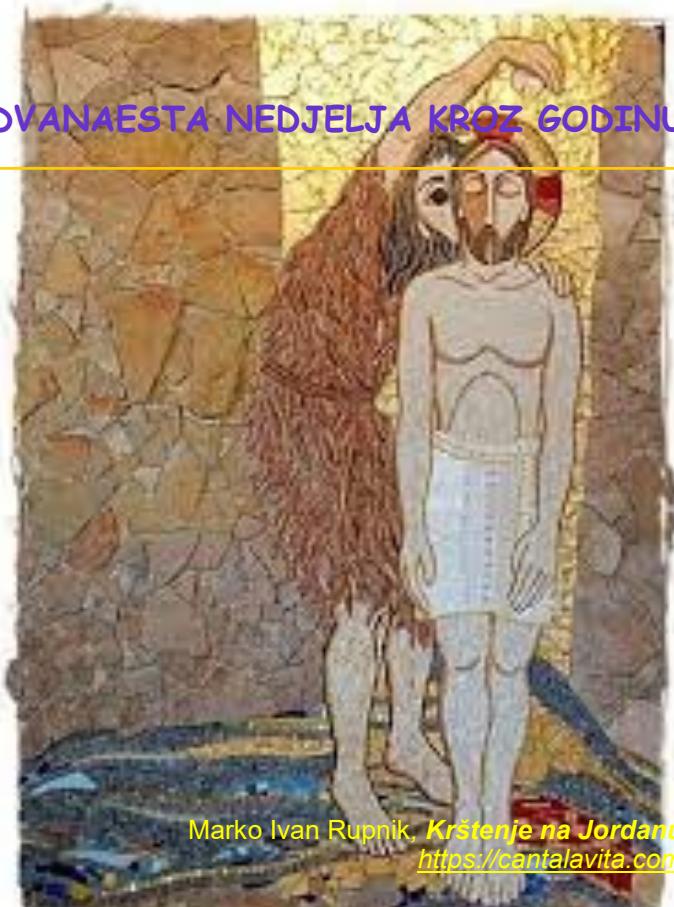
Ivan Krstitelj

24. lipnja

Rođenje Isusova preteče svetog Ivana Krstitelja i događaje u vezi s njim opisuje nam evanđelist Luka u 1. poglavlju svoga evanđelja.

Ivan je bio Isusov preteča i posljednji starozavjetni prorok, asket i propovjednik, sin starozavjetnog svećenika Zaharije i Elizabete, rođak Isusove majke Marije. Ivanovo začeće navijestio je arkanđeo Gabrijel Zahariji, koji je posumnjao zbog poodmakle dobi svoje i ženine i zbog toga ostao nijem do Ivanova rođenja. Marija je također u trudnoći pohodila Elizabetu dok je ona nosila Ivana. Uz Marijin pohod i Ivanovo rođenje vezana su dva poznata hvalospjeva u Novom zavjetu. Ivan se povukao u pustinju kao pokornik i propovjednik, skupljao je učenike i propovijedao duhovni preporod. Bio je odjeven u haljinu od oštре devine dlake, opasan kožnatim pojasmom i hranio se skakavcima i divljim medom.

Narod ga je toliko cijenio kao sveca i proroka da su mislili kako je on obećani Spasitelj. Svećenici su ga pitali tko je on i zašto krsti, a on im je rekao: „Ja nisam Krist. Ja vas krstim vodom, a za mnom dolazi onaj koji će vas krstiti Duhom Svetim i ognjem.“ Ovo „ognjem“ znači brojna mučeništva. Isus je, govoreći o Ivanu Krstitelju, rekao: „Nije se rodio veći od žene.“ Ivan je pretkazao dolazak Mesije, kojeg je prepoznao u osobi Isusa, predstavio ga je mnoštvu i krstio u rijeci Jordanu. Nakon što ga je opominjao zbog

Marko Ivan Rupnik, *Krštenje na Jordanu*,
<https://cantalavita.com/>

braka s rođakinjom Herodijadom, tetrah Herod Agripa zatvorio ga je u tamnicu i dao mu odrubiti glavu. Zazivaju ga kod padavice, grčeva, tuče, oluja, a zaštitnik je seljaka, pastira, obrtnika, bolesnika, krštenja, padavičara, trgovaca pticama, krojača, potkivača, redovnika, tiskara, janjadi, Jordana i Portorika.

Uz Ivanje je vezan skup običaja u pučkoj tradiciji, u hrvatskom folkloru najvažnija ljetna svetkovina. Različiti postupci bili su u prošlosti utemeljeni na drevnom vjerovanju o osiguravanju zdravlja ljudi i domaćih životinja te pospješivanju rasta usjeva (paljenje kresova uz pjevanje prigodnih pjesama, plesanje kola i preskakivanje vatre, kićenje krovova i stijena zgrada cvijećem, ophod selom svečano odjevenih i cvijećem okićenih djevojaka ladarica uz pjevanje i darivanje, javno kupanje ljudi ili stoke).

Sačuvan je i znatan broj hrvatskih ivanjskih pjesama koje obilježava karakterističan pripjev „Oj, Lado,oj“ ili „Tiho ljeto, dobar Bog!“ Ivan Krstitelj jedan je od najomiljenijih svetaca u hrvatskom narodu, posvećeno mu je 112 župa, te mnoga mjesta, gradovi groblja...

<https://www.velecasnisudac.com/>

NAŠI POKOJNI

ADRIAN GORŠIĆ,

PU karlovačka, U službi, Karlovac, 21. lipnja 1996.

DARKO BOŽIČEVIĆ,

PU ličko - senjska, Otočac, 22. lipnja 1994.

STJEPAN MIRKOVIĆ,

PU brodsko - posavska, Lužani, 23. lipnja 1992.

DINKO KREŠIĆ,

PU splitsko - dalmatinska, u službi, Solin, 23. lipnja 2008.

ŽELJKO MARKOVIĆ,

PU ličko - senjska, 25. lipnja 1992.

TOMISLAV ROM,

PU sisačko - moslavačka, Glina, 26. lipnja 1991.

POČIVALI U MIRU!